

ماجرای مشاغل: معماری نوین

پرسیدین که معماری نوین چطور شغلیه؟
گروه نویسندگان مدرسه ملی فناوری ایران

مدرسه ملی
فناوری ایران

بنیاد توسعه
باشگاه‌های
دانش‌آموزی

چکیده: معماری نوین یا مدرن که در واقع بهش معماری نوگرا هم گفته می‌شه، یه جنبش فکری و عملی در معماریه. بناهای ساخته‌شده بر اساس معماری نوین، سبک‌های مختلفی دارن؛ اما همگی تو یه اصل مشترک هستن و این اصل هم حذف مفاهیم و فرم‌های تاریخی و قدیمیه.

شغلی که امروز قراره در موردش صحبت کنیم، زیرشاخه یه شغل قدیمیه که به خصوص در ایران خیلی سابقه داره. تو این قسمت می‌خوایم درباره حرفه معماری صحبت کنیم. البته این معماری، با معماری سنتی و کلاسیک خیلی فرق داره. اگه دلت می‌خواد با معماری نوین و جزئیات اون بیشتر آشنا بشی، تا انتهای این گفتگو رو باهامون همراه شو!

معماری نوین چی هست و چی کار می‌کنه؟

معماری نوین یا مدرن که در واقع بهش معماری نوگرا هم گفته می‌شه، یه جنبش فکری و عملی در معماریه. بناهای ساخته‌شده بر اساس معماری نوین، سبک‌های مختلفی دارن؛ اما همگی تو یه اصل مشترک هستن و این اصل هم حذف مفاهیم و فرم‌های تاریخی و قدیمیه. در واقع، برخلاف معماری کلاسیک که روی ساختن قصرها و کاخ‌ها و بناهای بزرگ تأکید داشت، معماری مدرن تأکید داره که انسان‌ها در خانه‌های جدید باید فراتر از رفع نیازهای اولیه‌شون، احساس آرامش و آسایش داشته باشن و خودشون رو با محیط طبیعی یکسان ببینن.

این نگاه از کی شروع شد؟ چه پیشرفتهایی در طول تاریخ داشته و...؟

اولین کسی که در این مورد صحبت کرد، یه خانم معمار فرانسوی به نام فرانسوا بلوندل بود. ایشون در قرن هفدهم، توی کتابش به نام تاریخ معماری مدرن، اولین بار این واژه رو به کار برد.

کم‌کم (یعنی تقریباً اوایل قرن ۱۸ میلادی) مفاهیم این شاخه کم‌کم شنیده شد و درباره‌اش صحبت شد. اما تا قرن ۲۰، این صحبت‌ها فقط در حد مفاهیم تئوری بودن و خیلی رنگ واقعیت به خودش نگرفت. اجازه بدین به سوال بپرسم. فکر می‌کنین چرا قرن بیستم معماری مدرن اجرایی شد و خونه‌هایی با این سبک ساخته شد؟

اوایل قرن بیستم جنگ جهانی اول به راه افتاد. بعد از جنگ، خونه‌های زیادی نابود شد و خانواده‌های زیادی بودن که بدون سرپناه مونده بودن. همین موضوع دلیل اصلی ساخت خونه‌هایی با طراحی مینیمال و وسعت کمتر شد تا افراد بتونن در سریع‌ترین زمان ممکن، صاحب خونه بشن. برای مثال خونه‌های آماده که از قبل ساخته می‌شدن، رواج پیدا کرد. این خونه‌ها (که به خانه‌های پیش‌ساخته معروفن) به صورت قطعه‌قطعه در کارگاه یا کارخونه ساخته می‌شد و سپس به محل زندگی افراد، منتقل می‌شدن.

البته این بناهای ابتدایی خیلی ساده بودن و امکانات چندانی نداشتن. در واقع فقط می‌شد به چشم به سرپناه بهشون نگاه کرد. اما امروزه ترکیب پیشرفت‌های مهندسی و مصالح ساختمانی مختلف، خونه‌هایی رو به وجود آورده که در نوع خودشون واقعاً بی‌همتایان.

این مصالح چه چیزهایی هستند؟

برخلاف معماری سنتی که از خشت و آجر یا سنگ استفاده می‌کرد، در معماری نوین از مصالح متنوع‌تری استفاده می‌شود. آگه اصولش رو بخواین، طبق تعاریف کسانی مثل لو کوربوزیه (که یه شهرساز سوئیسی بوده) باید از فلز، بتن و شیشه استفاده کرد. نمونه بارز همچین بنایی که خیلی هم معروفه، برج ایفل در پاریسه. اما شاید براتون جالب باشه که بدونین در حال حاضر حتی از مواد بازیافتی هم برای ساخت خونه‌های مدرن استفاده می‌شه.

این مواد بازیافتی چی هستند؟

از مهم‌ترین مشخصات بناهایی که بر اساس معماری نوین ساخته شدن، می‌شه به سادگی فرم و نما اشاره کرد. طراحی هر کدوم از این بناها با ویژگی‌های بومی و محلی اون منطقه گره خورده و سادگی رو نشون می‌ده. اصلی که بهش خیلی تأکید میشه، عامه‌پسند بودن و کارکرد بناست. یعنی فارغ از تزیینات و تجملات ظاهری، ساختمان باید کاربردی باشه و نیازهای ساکنینش رو فراهم کنه. تو این طراحی‌ها معمولاً از خطوط منحنی و بدون زاویه استفاده می‌شه. رنگ‌های ساختمان‌ها هم معمولاً رنگ‌های شاد و روشنه. آگه بخوام چند تا مثال بزنم تا دید مشخص‌تری داشته باشین، نمونه‌های زیر از معروف‌ترین بناهای ساخته شده با اصول معماری مدرن هستن. خانه آبشاری (در

پنسیلوانیا)، خانه شیشه‌ای (در کنتیکت)، ویلای ساوی (در پاریس)، نمایشگاه بارسلونا (در اسپانیا) و ویلای دیریکز (در بروسل).

همین معماری مدرن هم که شاخه‌ای از معماریه، خودش سبک‌های مختلفی داره. مثلاً یکی از معروف‌ترین سبک‌هاش، سبک High Tech نام داره. تو این سبک، تکنولوژی با طراحی ساختمان ادغام می‌شه و از پیشرفت‌های مهندسی به شکل پررنگ‌تری استفاده می‌شه. یه بخش خیلی جذابی که در سبک High Tech وجود داره، اینه که طراح و معمار میاد توی فضای ساختمان دست می‌بره. یعنی مثلاً دیوارها غیر ثابتن، می‌شه سقف رو باز و بسته کرد و کلاً فضاهای داخلی رو تغییر داد. دلیل این کار هم اینه که نور و منابع دیگه، به فراخور ساعت و زمان، تغییر کنه و از نور مصنوعی کمتر استفاده بشه.

حتماً تصاویری رو در اینترنت دیدین که با بطری‌های پلاستیکی، شیشه‌های نوشابه یا قوطی‌های فلزی دیوارهای یه خونه رو می‌سازن. اما باید بدونین که این‌ها، تنها مصالح بازیافتی نیستن. در واقع بخش بزرگی از مواد و مصالح خونه‌های بازیافتی رو بتن‌ها و فلزاتی تشکیل می‌دن که قبلاً ازشون استفاده شده. مثلاً وقتی یه خونه قدیمی رو تخریب می‌کنن، بخشی از بتن‌های سازه بزرگش که دچار ترک‌خوردگی یا فرسایش شدن، می‌تونن مجدداً استفاده بشن. یا مثلاً خیلی از در و پنجره‌های فلزی، همچنان قابل استفاده‌ان. از این مواد و مصالح برای ساخت بناهای بازیافتی استفاده می‌شه. این خیلی جالبه، مگه نه؟ اما وقتی معماری بازیافتی با معماری هوشمند ترکیب بشه، بنایی شگفت‌انگیز ساخته می‌شه!!!

معماری هوشمند به چه نوع معماری می‌گن؟

معماری هوشمند از سنسورها و سیستم‌های پیچیده در ساخت بنا استفاده می‌کنه. با کمک این سنسورها هم مصرف منابع فسیلی و تجدیدناپذیر کم می‌شه، و هم در صورت خرابی می‌شه سریع‌تر مشکل رو تشخیص داد و تعمیرش کرد. برای مثال؛ فرض کنین سنسورهای یه ساختمان اداری، میزان رفت‌وآمد افراد رو در هر بخش از بنا متوجه می‌شن. بعداً میشه از این اطلاعات استفاده کرد تا مثلاً میزان نور اون بخش رو کم یا زیاد کرد.

یه مثال دیگه از معماری هوشمند اینه که به صورت خودکار میزان دمای داخل خونه بر اساس حضور یا عدم حضور افراد، تنظیم می‌شه. یا مثلاً برای مصرف آب، از آب‌های جمع‌آوری شده داخل ساختمان استفاده می‌شه.

آیا بنایی وجود داره که واقعاً از ترکیب معماری بازیافتی و هوشمند ساخته شده باشه؟

ساختمانی به اسم خانه صبا که در ساختش از مصالح بازیافتی استفاده شده و منابع مصرفیش هم از منابع تجدیدپذیر تأمین می‌شه. مثلاً برای آبیاری گل و گیاهان، از آب باران و آب‌های مصرفی ساختمون استفاده می‌شه.

اگه بچه‌ها بخوان تو این حوزه فعالیت کنن، باید به چه طریقی اقدام کنن؟ تو رشته خاصی باید تحصیل کنن؟

واقعیتش رشته بخصوصی در حال حاضر وجود نداره و در واقع باید از طریق همین رشته معماری اقدام کنن. اما خب لازمه بدونن که معماری نوین، فقط معماری نیست و بسته به سبکی که انتخاب می‌کنن، ممکنه لازم باشه از رشته‌هایی مثل مهندسی برق یا کامپیوتر هم شناخت داشته باشن.

